

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

ספרים

דיני איטר

מאת יהודה-לייב ויואל-אייר נחמנסון
בהוצאת המחברים
האיטר ('שמאלי') נתקל בהרבה שאלות הלכתיות בחיי היום-יום, מנטילת ידיים בבוקר ועד ענידת הטבעת בחופה. בספר הזה כונסו ההלכות השכיחות והמצוינות הנחוצות לכל איטר ואיטר בכל מעגל השנה. 330 עמ'. טל' 03-9600770.

שכלתנות בלבוש חסידי

מאת יעקב גוטליב
בהוצאת אוניברסיטת בר-אילן
הספר עוסק ביחסם של אדמו"רי חב"ד לרמב"ם ובפרשנות החסידית לתורתו. הוא חושף את השאיפה למצוא את ההרמוניה בכל כתביו של הרמב"ם, מידיעת ה' ועד הלכות משיח. 234 עמ'.

קול יעקב

מאת הרב יוסף-שלמה שמשון
בהוצאת המחבר
בספרות חז"ל מסופר רבות על הופעות של בת-קול. מהי בת-קול, מי שומע אותה והאם יש לה משקל בקביעת ההלכה? אוסף עיונים ומדרשים בנושא מעניין זה. 245 עמ'. טל' 054-7257364.

דרכים נסתרות

מאת הרב זלמן רודרמן
בהוצאת המחבר
עיבוד לילדים של 'ספר הזיכרונות' לאדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש. שני כרכים ובהם עשרות סיפורים מרתקים, החושפים את העולם המופלא של תורה, חסידות ומידות טובות בימים שעברו. 620 עמ'. טל' 03-9600770.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
4:17	4:49	5:13	4:29
5:18	5:51	6:07	5:26

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

עוינות שאין לה הסבר

תופעת האנטישמיות היא אחת החידות האנושיות הבלתי-ניתנות להסבר. היא מלווה אותנו לכל אורך ההיסטוריה, ואין היא תלויה בשום דבר שנעשה או לא נעשה

אין סיבה להתרגש מהמספר הגדול של מדינות העולם שתמכו באימוץ דוח גולדסטון. חבל להשחית מילים על צביעותו של העולם. רוב המדינות שהרימו את ידן בעד אישור הדוח ראויים לדוח חריף פי שבעים ושבעה, על פשעים אמיתיים שהמדינות האלה עושות כנגד אזרחים. מדינות שטובחות באזרחים ללא הבחנה מטיפות לנו מוסר. מדינות שלא עשו אפילו אלפית מהמאמץ שעשה צה"ל כדי להימנע מפגיעה באזרחים, דורשות 'לחקור' דווקא את הפעילות ההגנתית שלנו, שאין צודקת ממנה. אבל האם מישוה באמת הופתע מזה? ככה מתנהגות אומות-העולם מאז ומעולם.

תופעת האנטישמיות היא אחת החידות האנושיות הבלתי-ניתנות להסבר. בעולם חיים בני-אדם מכל הגזעים והתרבויות, ואין אח ורע לשנאה כלפי העם היהודי. היו עמים שסבלו משנאת העמים האחרים, אבל זו הייתה איבה לפרק-זמן מוגבל, ובדרך-כלל היו לה סיבות ניתנות להסבר. העוינות לעם-ישראל מלווה אותנו לכל אורך ההיסטוריה, ואין היא תלויה בשום דבר שנעשה או לא נעשה.

לא בגלל השוני

היו שניסו להסביר את האנטישמיות באורחות-חייהם של היהודים. דתם, לבושם והתנהגותם היו שונים משל העמים האחרים, ולכן עוררו שנאה – כך טענו. אחר-כך ראינו ששונאי-ישראל לא הבדילו בין דתיים לשאינם דתיים, בין לובשי שחורים לבין יהודים הלבושים על-פי הצעקה האחרונה של האופנה המודרנית.

הערבים מתלבשים אחרת מהמקובל בעולם המערבי, מדברים בשפה ייחודית להם, שומרים את מנהגייהם ואורחותיהם, והעולם כולו מכבד אותם ונזהר בכבודם. ואילו מנהיגי ישראל מתלבשים כמקובל בעולם, משתדלים לדבר אנגלית רהוטה, מנסים להידמות לשאר מנהיגי העולם – ותמיד-תמיד יועמדו בפניה. הם זוכים למחמאות רק בשעה שהם נענים לדרישות אויביהם, נסוגים ונחלשים.

ומנגד, דווקא בימינו יהודים שומרי תורה ומצוות נהנים ברחבי העולם מיחס של כבוד והערכה. במרבית המדינות השלטון מתייחס ליהודים הדתיים והחרדים בכבוד, מתחשב בבעיותיהם ומקבל בהבנה את צורכיהם הייחודיים. ההנחה שאורח-החיים הייחודי הוא הגורם לשנאת הגויים, אין לה שום בסיס עובדתי.

בקרב זה יסתיים

את שורשי האנטישמיות אנחנו מוצאים בפרשת השבוע, המספרת על לידתם של יעקב ועשיו. המאבק ביניהם מתחיל עוד בהיותם ברחם אימם. כבר בשלב זה "ויתרוצצו הבנים בקרבה" – זה מושך לכיוון אחד ואחיו מושך לכיוון השני. כשרבקה המודאגת הולכת לברר את פשר הדבר, היא מקבלת את התשובה: "שני גויים בבטןך ושני לאומים ממעיך ייפרדו, ולאום מלאום יאמץ".

המתח הפנימי בין יהודים לגויים נעוץ אפוא בשורש הווייתם. זה מאבק מתמיד שלא ייגמר עד ביאת המשיח. לעיתים הוא לובש דמות חמורה ומכוערת, ולעיתים הוא נושא אופי מעודן ומאופק יותר, אבל המתח הבסיסי הזה קיים לעולם.

התורה הבטיחה – והמציאאות הוכיחה זאת – שכאשר יהודים ממלאים את תפקידם ומתנהגים כיהודים, עשיו חש יראת-כבוד כלפיהם. באורח פרדוקסלי משהו, דווקא כאשר ההבדלים בין יהודים לגויים באים אל מלוא ביטויים, הדבר מעורר הערכה מצד הגויים, ואילו הנטייה להידמות לגויים ולהתבולל בתוכם, מעוררת תגובה הפוכה של בוז וזלזול.

האיבה העתיקה של 'עשיו' ל'יעקב' תגיע בקרב לקיצה, בגאולה הקרובה לבוא על-ידי משיח-צדקנו. אז יבינו היהודים את חשיבות תפקידם, ובעקבותיהם יבינו זאת גם הגויים, ותתקיים הנבואה: "והיו מלכים אומנייך ושרותיהם מניקותיך", כאשר העולם כולו יסייע לעם-ישראל למלא את ייעודו בתיקון העולם.

הכוח להיות 'ישראלי'

יידח ממנו נידח", ואפילו ניצוץ אלוקי אחד לא יאבד חלילה אלא ישוב למקורו.

הניצחון מובטח

לאחר שיהודי משיג את הניצחון הוא מכונה 'ישראלי'. השם הזה מבטא את הניצחון על כל הקשיים: "כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל". 'אלוקים' מייצג את ההשפעה הרוחנית הנותנת חיות לדברים הגשמיים והחומריים. 'אנשים' הם בני-אדם הלועגים ליהודי השומר תורה ומצוות. אבל 'ישראלי' הוא למעלה מהם, עד שגם הם נותנים 'הסכמה' על הברכות.

לכן במוצאי שבת אומרים "אל תירא עבדי יעקב". ביום השבת יהודי מתעלה למדרגת 'ישראלי', והוא עומד למעלה מענייני העולם החומרי, אבל במוצאי שבת, כאשר חוזרים לענייני העולם, שזו מדרגת 'יעקב', היהודי נזקק לחיזוק מיוחד. זה מה שאומרים לו: אל תחשוש לרדת למדרגת יעקב, כי יש לך כוח לגבור על הקשיים ולהגיע לניצחון המושלם, עד ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים, בגאולה האמיתית והשלמה.

(תורת מנחם כרך כב, עמ' 36)

שאיפה להשקיעו בענייני הגוף והחומר.

במלחמה הזאת לא יכול להתקיים 'שלום', אלא כאשר צד אחד גובר, הצד השני נופל. אם צד הקדושה גובר, הצד השני נכנע כלפיו והשליטה היא בידי הנפש האלוקית. לעומת זה, אם חלילה גובר הצד הגשמי והחומרי, הנפש האלוקית נשבת בתוך ענייני החומר והיא שרויה בגלות.

העלאת הניצוצות

אמנם המלחמה הזאת כבדה וקשה, ולעיתים 'עשיו' קם ו'יעקב' נופל, אך מכיוון ש'יעקב' קשור עם הקב"ה, שהוא כול-יכול ואין שום דבר היכול לעמוד כנגדו - גם ל'יעקב' יש הכוח הזה, לגבור על כל הקשיים ולנצח במלחמה. כוח זה קיים אצל כל יהודי, שהוא "נצר מטעיי, מעשה ידיי" של הקב"ה, ולכן ודאי שבסופו של דבר ינצח.

משמעות הניצחון איננה מצטמצמת ליציאת הנפש האלוקית משיב החומר ולסילוק המכשולים וההפרעות שהציב 'עשיו', אלא שהיא מצליחה לגאול ולהעלות את כל הניצוצות האלוקיים השייכים אליה. בסופו של דבר "לא

תחילת הפרשה התורה מספרת על התופעה המוזרה שחשה רבקה אימנו: "ויתרוצצו הבנים בקרבה". חז"ל מסבירים, שכשאשר עברה ליד בית-מדרש הרגישה שהעופר מבקש לצאת, וגם כשעברה ליד בית עבודה-זרה הרגישה שהעופר מבקש לצאת. כשהלכה לדרוש את ה' נאמר לה: "שני גויים בבטנך". כלומר, אין זה תינוק אחד הנמשך הן לקדושה הן לעבודה-זרה, אלא שני תינוקות - שני עמים.

בהמשך הפסוק מוגדרת מערכת היחסים ביניהם: "ולאום מלאום יאמץ". בין יעקב לעשיו נטושה מלחמה תמידית, וכשה קם - זה נופל.

אין 'שלום'

יעקב מייצג את היהודי הנלחם בקשיים ובפרעות שעורם כנגדו הצד השני, המכונה עשיו. יעקב רוצה לעבוד את ה', לעסוק בתורה ולהתעלות לדרגה רוחנית עליונה. כנגדו מתייצב 'עשיו', המייצג את ענייני העולם הזה, ומושך אותו לתאוות העולם הגשמי, מתוך

מן המעיין יהודי | מאת הרב אליעזר ברוד

עצמו במשהו, עדיין יש לו תקווה לשוב ולחזור אליו יתברך.

(רבי נחמן מברסלב)

אמרת השבוע

חברים טובים

החת"ס סופר הקפיד מאוד שבניו יתחברו עם חברים טובים, והיה מתעניין מאוד בקשרים החברתיים שלהם. פעם אחת הסביר מדוע הדבר חשוב כל-כך:

התורה מספרת על רבקה ויתרוצצו הבנים בקרבה. כשהייתה עוברת ליד בית-מדרש היה יעקב רוצה לצאת. ונשאלת השאלה, למה רצה לצאת, והלוא כשהעובר בטנן אימו בא מלאך ומלמדו את כל התורה כולה. וכי בבית-המדרש היה מורה טוב מזה?

והתשובה היא שכאשר שרויים במחיצה אחת עם עשיו, אין כל תועלת בלימוד התורה אפילו מפי מלאך, ולכן יעקב רצה לצאת משם ולהיפרד מעשיו.

באר בנפש

"ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים" (בראשית כו, יט). בכל יהודי יש "באר מים חיים", אלא שלפעמים היא מכוסה באבנים ובטיט. הפסוק מלמדנו שיש להסיר את הכיסויים, לחפור בפנים ולהתמסר אל הזולת, עד שמגיעים אל המים החיים ומגלים אותם.

(הרבי מליובאוויטש)

זהב נשאר זהב

יהודי הוא כדינר זהב - גם אם הוא מעלה חלודה או מלוכלך ברפש, הוא נשאר דינר זהב. צריך לרחצו ולמרוקו ואז יחזור ליופיו.

(רבי מרדכי מלכוביץ')

מהו יהודי

בספר התניא מבואר שנסמיתו של כל יהודי, יהיה מי שיהיה, נובעת "ממוח העליון שהיא חכמה עילאה כביכול, כמשל הבן הנמשך ממוח האב". אמר על כך אחד מגדולי החסידות, בעת התוועדות חסידית, כשעיניו זולגות דמעות: 'חכמה עילאה' בתוך שק של בשר ועצמות עם דם ורתת...

(ליקוטי דיבורים)

להרים את התפילין

רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב אמר: ריבונו של-עולם, ישראל הם תפילין שבראשך. יהודי פשוט אם נפלו התפילין שלו לארץ, מיד הוא מרים אותן בזהירות, מנקה אותן ומנשק אותן. ואתה, ריבוננו של-עולם, התפילין שלך נפלו על הארץ, למה אינך מרים אותן!

למעלה מכל טומאה

כל הטומאות שבעולם אין בכוחן לטמא את ה'מודה אני' של יהודי. ייתכן שחסר בפרט כזה או אחר, אך ה'מודה אני' נותר שלם. לכן אומרים 'מודה אני' קודם נטילת ידיים, אפילו בידיים טמאות, כי ה'מודה אני' הוא למעלה מכל טומאה.

(היום יום)

קשר לכללי-ישראלי

רבי יחיאל מזלוצ'וב אמר: אני מקשר את עצמי עם כלל ישראל - עם הגדולים ממני שיעלו אותי, ועם הקטנים ממני שיתעלו על-ידי.

יש תקווה

יהודי, גם אם נפל למקום שנפל, מאחר שמחזיק

מידה כנגד מידה

מגפה קשה פשטה בעיר אליק שבמערב אוקראינה. מיום ליום גדל מספר הנספים בה, במיוחד בין צעירים ועוללים, ואין מושיע. הציבור קיבל עליו תעניות, תפילות ודמעות נשכחו כמים, אולם שערי שמים כאילו ננעלו, והמצב מחמיר והולך.

המכה הזאת באה בתקופה קשה לקהילה היהודית. מאז ומעולם סבלו היהודים משכניהם הגויים, אבל בעת האחרונה החמיר המצב מאוד. הדבר קרה בהשפעת הכומר המקומי, שהיה שונא ישראל מושבע, והטיף השכם והערב לשנאת היהודים. בעקבות דברי ההסתה רבו הפגיעות ביהודים, והיה רחוב אחד שכל יהודי שעבר בו היה מותקף ומוכה באכזריות.

בעיר התגורר הצדיק רבי צבי-אריה מאליק, תלמידו של המגיד ממזריטש. כוחו הרוחני והנפלאות שחולל היו שם דבר בכל הסביבה. היו צדיקים שכינורו בחיבה 'הגנב', באומרים שגם כאשר שערי התפילות ננעלו, הוא מצליח לפרוץ את כל המנעולים, לחתור תחת כיסא הכבוד ולבטל את הגזרות.

עם פרוץ המגפה לא חדלו מלהתדפק על דלת ביתו. הורים לילדים חולים וראשי הקהילה, כולם משוועים בבקשת ברכה לרפואה ולהפסקת המגפה. הצדיק עומד ומתתן, מפיל את תחינתו לפני הקב"ה, דמעות זולגות מעיניו, הוא אינו אוכל ואינו ישן; אולם הפעם אין הוא מצליח להעביר את רוע הגזרה.

כשראה שכל מאמציו עלו בתוהו אמר למקורביו: "אין לפנינו עצה אלא לקיים את מה שנאמר בגמרא על הפסוק 'ואתן אדם תחתיו' - 'אל תקרי אדם אלא אדם'. יבואו שונאי ישראל תחתינו והגזרה תחול עליהם".

הוא ביקש מפרנסי העיר להביא לפניו מאה ושישים מטבעות כסף, לשם עריכת 'פדיון נפש' מיוחד. הפרנסים מיהרו לקיים את בקשתו, והוא הסתגר בחדרו. כמה מבני העיר, שהתמצאו ברזי הקבלה, התלחשו שהצדיק עורך עכשיו 'פדיון' מיוחד, שסודו ידוע רק לצדיקים הגדולים, באמצעות מאה ושישים מטבעות כסף, כמניין 'צלם'.

דרוכים ומתוחים המתינו ראשי הקהילה לצאת הצדיק מחדרו. כעבור זמן יצא רבי צבי-אריה, צרור המטבעות בידו, ואמר: "תנו שקית זו לבחור צעיר וקל-רגליים, שיעבור בריצה ברחוב המסוכן, שבו שונאי-ישראל מתקבצים,

ויפזר שם את המטבעות".

הוראת הצדיק התמלאה מיד. בחור נמרץ לקח את צרור מטבעות הכסף, חצה בריצה מהירה את הרחוב המסוכן ופיזר את המטבעות לכל אורכו.

כשהגויים ראו את הבחור היהודי נכנס אל הרחוב, החלו לדלוק אחריו, אך

במהרה עטו אל השלל והחלו להתקוטט על המטבעות. בכל פינה לאורך הרחוב נראו התגודדות והתכשויות בין פרחי הגויים, שניסו לחטוף זה מידו של זה את מטבעות הכסף. "היהודים יצאו מדעתם", גיחכו ביניהם.

מאותו יום דעכה המגפה בשכונות

לומדים גאולה | מאת מנחם כרוד

בעקב עשיו

היה אפשר להניח שהמלך המשיח, שלמות המין האנושי, יצמח מהייחוס המעולה ביותר, ייחוס שאין בו רב (בעיניים טוחות), אך התורה מספרת שראשית ייחוסו של המשיח בסיפור יהודה ותמר, שממנו נולד פרץ, שמזרעו יהיה המשיח. גם בהמשך אנו רואים שמישיח בן-דוד שורשי ברות המואבית (שאמנם התגיירה גיור מושלם, ובכל זאת, למה המשיח צריך לבוא דווקא ממואב?).

אומר המהר"ל מפראג (גבורות ה' פרק יח, ועוד): "הדבר הזה מופלא מאוד למבינים... כי הוא עמוק מאוד". הוא מסביר שהקדושה וה'קליפה' כרוכות זו בזו, עד שה'קליפה' עצמה היא הנותנת כוח לקדושה להעבירה מן העולם. הוא קושר זאת בפסוק שנאמר על יעקב (בראשית כה, כו): "וידו אוזות בעקב עשיו", ומסביר שהדבר דומה לפרץ, "שכאשר הוא בלתי-נשלם, הוא בתוך הקליפה, עד שהפרי גדול ועומד על שלמותו, ואז, כאשר הפרי גדול, נפסדה הקליפה מכוח גידול הפרי".

המשיח "יושב עמהם במדינה"

דבר דומה אנו מוצאים בגאולת מצרים, שהיא מעין 'דגם' של הגאולה העתידה. במקומות אין-ספור מצויין הדמיון בין שתי הגאולות הללו, והדברים מתבססים בעיקר על הפסוק (מיכה ז, טו): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

הדמיון בין גאולת מצרים לגאולה העתידה איננו במהלכי הגאולה בלבד, אלא גם בדמות הגואל. במקומות רבים משווים בין 'גואל ראשון' לגואל אחרון. אצל שניהם יש תקופות של "נגלה ונכסה" וכו'. הקשר ביניהם הדוק כל-כך, עד שהמדרש אומר (שמות-רבה פרשה ב, ד): "משה הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון".

הנה, גואל ישראל, שהוציא את בני-ישראל ממצרים, משה רבנו, גדל דווקא בבית פרעה. זה פלא עצום: וכי לא היה מן הראוי שמשו רבנו, אדון כל הנביאים, גואלם של ישראל, יגדל בבית יהודי קדוש וטהור?! מדוע דווקא הוא היה צריך לגדול בבית פרעה, מרכזו של טומאת מצרים?

המדרש (שם פרשה א, לא) מציין זאת בלי להרחיב בהסבר: "בת פרעה מגדלת מי שעתידי ליפרע מאביה", והוא מביא על כך את הפסוק שנאמר על חירם: "ואוציא אש מתוכך". בהמשך נאמר שכן יהיה גם במשיח: "ואף מלך המשיח, שעתידי ליפרע מאדום, יושב עמהם במדינה, שנאמר 'שם ירעה עגל ושם ירבץ'". כלומר, הן משה רבנו הן המלך המשיח צומחים מאותה מלכות שאותה הם אמורים להכות.

משום כך היה צריך משה רבנו, גואלם של ישראל, לעבור תהליך של גידול בבית פרעה דווקא, שכן כך מתקיים בו "וידו אוזות בעקב עשיו" - הוא תופס את מלכות מצרים ב'עקב' שלה, בנקודת שקיעתה. משם הוא צומח ומשם הוא יונק את הכוחות שבסופו של דבר יאפשרו לו ליפרע ממנה.

הכנות עשיו

אף המלך המשיח כך. מאחר שהוא המביא את קיצה של מלכות אדום, עליו לעבור תהליך של "יושב עמהם במדינה". המדרש מביא על כך את הפסוק "שם ירעה עגל ושם ירבץ", והמהר"ל מבאר, ש'עגל' מכוון למלך המשיח, "כאשר לא נמצא עדיין בשלמות מעלתו, כמו עגל שלא נשלם גידול שלו". ובתקופה זו נאמר עליו "שם ירעה", כלומר, משם הוא יונק כוחות. ולבסוף "ויכילה סעיפיה" - הוא מכלה את מלכות אדום ומעביר את רוח הטומאה מן הארץ.

זה הסדר שקבע הקב"ה, שהקדושה צומחת דווקא בתוך המציאות המתנגדת לה, אך בסופו של דבר, דווקא העובדה הזאת מאפשרת לקדושה להכניע את הקליפה. לכן בימות המשיח יתקיים הייעוד (עובדיה בסופו): "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו והייתה לה' המלוכה". שלמות המלוכה של הקב"ה תהיה דווקא כאשר יסתיים הברור של עשיו, וזה יכול להיעשות דווקא על-ידי יעקב ש"דו אוזות בעקב עשיו".

היהודים, וגם מי שחלו החלו להירפא. לעומת זה, בשכונות הגויים הוסיפה המגפה להפיל חללים, ורבים מהפורעים שאבדו להציק ליהודים נפגעו.

דבר פיזור המטבעות נודע לכומר האנטישמי. הוא החל לחקור בעניין וגילה כי זו הייתה הוראתו של הצדיק. בתוך כך נודע כי המגפה נעלמה משכונות היהודים, והכומר קישר מיד בין הדברים.

משולהב משנאת ישראל רץ הכומר אל מושל המחוז והגיש תביעה כנגד הצדיק. המושל הורה לקבוע מועד למשפט. שוב עטפה חרדה את הקהילה היהודית. הם הכירו את שנאתו של הכומר, וידעו כי הסכנה נשקפת לא לצדיק בלבד, אלא הדברים עלולים להתפתח לפעולות נקם כנגד כל יהודי העיר.

כאשר הודיעו לצדיק על המשפט לא נראה נרגש כלל. להפך, הוא עודד את בני קהילתו להתחזק באמונתם ובביטחונם בה, והבטיח כי לא יאונה לו ולהם כל רע.

יום המשפט הגיע. לפני השופטים, ובראשם המושל המחוזי, התייצב הכומר ופתח בנאום רווי שטנה על הנזקים שהיהודים גורמים. בצבעים עזים תיאר את 'מעלליהם', שעליהם מנצח כביכול הצדיק.

מושל המחוז שמע את הדברים בנחת. שמע הצדיק ונפלאותיו היה ידוע לו והוא כיבדו מאוד. לעומת זה היה בליבו על הכומר, שבשנאתו ליהודים גורם הפרות חוק ואובדן הסדר בעיר.

"אמור-נא לי", פנה המושל אל הכומר, "האם יש הוכחה שיהודי כלשהו גרם בידו נזק לציבור?".

"אין הוכחה למעשה ממש של גרימת נזק", ענה הכומר בקול יבש, "אך בידנו הוכחות כי המגפה ברחובותינו באה בגללם".

"כיצד?", שאל המושל, שכבר ידע על האירועים, אולם העמיד פני תם.

בהתלהבות סיפר הכומר על התפרצותו של הצעיר היהודי אל רחוב הגויים, אגב פיזור מטבעות כסף לכל עבר, וכי מאז נעלמה המגפה מרחובות היהודים, בעוד היא מכה על ימין ועל שמאל בשכונות הנוצריות.

"אם-כן", נעשה קולו של המושל תקיף וסמכותי, "יש להטיל על היהודים עונש כבד, ואתה הכומר תהיה ממונה על ביצוע גזר-הדין".

שמחתו של הכומר נראתה היטב על פניו, והוא זקף את אוזניו לשמוע את גזר-הדין. שקט השתרר באולם, והמושל המשיך: "מחר בבוקר תעבור אתה ברחובות היהודים, ותפזר אצלם מלוא חופניים מטבעות כסף, מידה כנגד מידה..."

פתיגם חסידי | שני מיני יצירה יש באדם: האחד מסיתו לדבר עברה, ואילו השני מנסה לשכנעו שהעברה עצמה היא מצווה" (רבי מגדלי מרימנוב)

חסד של אמת מתוך רגש

דנציגר: "אני יודע מה עובר על המשפחות"

המגע הראשון שלו עם העיסוק הזה היה כשהיה ממפקדי הפלוגה הדתית של חי"ש (חיל השדה) תל-אביב. הוא נקרא לזהות לוחמים שנרצחו בידים פורעים ערבים בדרכם לבן-שמן. "זו הייתה הפעם הראשונה שגיליתי כי יש בי כוחות-נפש לעסוק בפעילות זו", הוא אומר.

מנהגי גרמניה

את העבודה הזאת הוא עושה כל חייו בהתנדבות. בעבר היה לו משרד פרסום וממנו התפרנס. בשלב מסוים החל להתנדב ב'חברה-קדישא - איחוד'. זה גוף שדואג לקבורתם של נפטרים יוצאי גרמניה, מתוך שאיפה לשמר את מנהגי הקבורה המיוחדים של הקהילה. "ברגע שקיבלנו הודעה על פטירת אחד מחברי הקהילה, היינו נכנסים לפעילות ודואגים לכל סידורי ההלוויה ולסיוע לבני המשפחה", הוא מסביר.

כיום הוא פועל בחברה-קדישא תל-אביב יפו והמחוז. הוא טוען כי הציבור אינו יודע להעריך את מסירותם ועבודתם הקשה של אנשי החברה-קדישא. "כמה מודעים לכך שאני וחבריי ב'איחוד' עושים את עבודת הקודש בהתנדבות? כמה יודעים שכל חברי ההנהלה שלנו בגחש"א תל-אביב יפו והמחוז עושים את עבודתם בהתנדבות גמורה?", הוא קובל.

יש עליות

אחת הטענות הרווחות היא על הסכומים הגבוהים

הוא מזקני אנשי החברה-קדישא בארץ. מאחוריו עשרות שנים של עיסוק בעבודה הקשה והכואבת הזאת. אך אף-על-פי שהוא כבר מתקרב לגיל שמונים וחמש אין יצחק דנציגר חושב לפרוש. "לפני שנים רבות החלטתי שאפרוש רק כאשר הבאת נפטרים לקבר ישראל תיהפך לעבודה, לעניין טכני, נטול רגש", הוא אומר. "ברוך ה', זה לא קרה לי, ולכן אני ממשיך".

את עיסוקו בעבודת הקודש הזאת מלווה כאב אישי כפול. "פעמיים נדרשתי ללוות למנוחת עולמים אנשים צעירים ממשפחתי הקרובה", הוא מספר. "הראשון היה חתני אילן בן דב, שנפטר בגיל 29 בעקבות תאונת דרכים. הוא פונה למרכז הרפואי סורוקה, וביקש מהרופאים לטפל בפצועים האחרים. איש לא הבחין שיש לו דימום פנימי כבד. כשהתמוטט כבר לא היה מה לעשות. הוא הניח תינוק בן חצי שנה שלא זכה להכיר את אביו".

נפילת הנכד

לפני כשנתיים הכה המוות שוב במשפחתו, כאשר נכדו, בן-ציון חיים הינמן הי"ד, נהרג בפעילות צבאית במחנה הפליטים עין בית-אילמא בשכם. הוא נפל שבועיים לפני שחרורו. "זו הייתה טרגדיה קשה ביותר", מספר הסבא. "כאיש החברה קדישא התבקשתי להיכנס עם אביו ולזהות אותו. ליבי נקרע בקרבי. את התחושות הקשות הללו תרגמתי להמשך הפעילות בחברה-קדישא. אני יודע מה עובר על המשפחות וזה מסייע לי להוסיף לשמור על הרגש בעבודת הקודש".

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

מעשר כספים

שאלה: האם ניתנת מעשר לצדקה היא חובה, והאם מותר להשתמש בכסף זה למצוות אחרות?

תשובה: בפרשתנו (כו,יב) נאמר: "וימצא בשנה ההיא מאה שערים", ואמר חז"ל: "אומר זה - למעשרות היה"; ושיצחק אבינו "לקח את כל מעשר ממונו, וזרע צדקה לעניים".

בעניין מעשר כספים יש בפוסקים שלוש דעות: א) מעשר כספים הוא מן התורה. ב) זו מצווה מדרבנן אבל חובה גמורה. ג) אין זה מן התורה ולא מדרבנן, אלא רק מנהג של מצווה.

לפי דעת אדמו"ר הזקן בעל התניא מעשר כספים הוא מצווה מדרבנן, ולכן מותר להשתמש במעות מעשר לצורך מצווה שהאדם אינו חייב בה, כגון הוצאות לימוד בניו הגדולים, אם אין ידו משגת. כמובן מותר להשתמש בכסף להדפסת ספרי-קודש. ההיתר הוא

אפילו אם האדם כבר הפריש את מעות המעשר (שאם זו הייתה נתינה מדאורייתא, היו העניים זוכים בה ולא היה אפשר להשתמש בכסף לצרכים אלו). אבל מצווה המוטלת על האדם כחובה, עליו לקיימה משלו ולא מן המעשר.

על-פי דברי אדמו"ר הזקן, ש"עכשיו נהגו להרבות מאוד מאוד בצדקה" - יש נתינות לצדקה שבהן צריך לתת בדרך של 'בזבז', בהוספה על הנתינות הקבועות או הרגילות, ולכן צריך שלא לדקדק בהן, ולתת אותן שלא ממעות מעשר.

מוטב לתת צדקה בשמחה ובטוב לבב, ובכל מקרה של ספק - לקחת ממעות חולין, ואחר-כך לדרוש מהקב"ה לקיים את הבטחתו (מלאכי ג,י) "ובחנוני נא בזאת", "עשר בשביל שתתעשר", והנתינה תביא הרחבה גם בגשמיות כפשוטה.

מקורות: שבת קט,א. פרקי דר"א ר"פ ל"ג. תוס' תענית ט,א. ש"ע י"ד סי' רמז ס"ד ברמ"א, וסי' רמז ס"א, ונו"כ. ש"ע אדמו"ר הזקן, הל' ת"ת פ"א ה"ז. צדקה ומשפט פ"ה ס"ב, ושי"ג. תניא, אנה"ת ספ"ג ואנה"ק ס"י. תורת מנחם - התועזיות' כרך לד עמ' 272 ועמ' 281.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020